

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на доц. д-р Румяна Василева Вацева

На тема „Динамика на урбанизираните територии на черноморската крайбрежна зона в България за периода 1977-2011 г. по данни от дистанционни изследвания”
представен за присъждане на научна степен „Доктор на географските науки”,

професионално направление: 4.4. Науки за Земята

от проф. д-р инж. Теменужка Бандрова, УАСГ, София

член на научно жури

Обща информация: Доц. д-р Румяна Вацева е родена в гр. София на 11. февруари 1963 г. Завършва висше образование в Софийски университет „Кл. Охридски” през 1988 г. Защитава дисертация през 2005 г. и получава образователно-научна степен доктор по научна специалност 02.16.03 Картография (вкл. Тематично географско картографиране). Чете лекции в УАСГ и в чужбина, участва в много международни научни проекти.

Изложението на дисертацията, представена за присъждане на научна степен „Доктор на географските науки” е структурирано в увод, 5 глави, заключение, литература, приложения, списък на фигурите и таблиците, както и на използваните съкращения. Дисертацията съдържа 260 стр. текст, 40 стр. използвана литература, 107 фигури и 38 таблици, 3 приложения с 42 тематични карти, 57 стр. автореферат.

Актуалност на темата: Изследването на развитието на урбанизираните територии е от изключително значение за тяхното устойчиво развитие, опазване на екологичните системи и вземане на решения за устройство на територията. Урбанизацията на крайбрежните територии в България придоби особено значение в последните години, където се съсредоточиха интереси на бизнеса, екологията и вътрешната политиката на държавата. Това още повече подчертава актуалността на темата на дисертацията.

Характеристика на дисертационния труд: Съдържанието на дисертационния труд показва задълбочено познаване на тематиката, използване на достатъчно голям брой литературни източници по проблема и въз основа на това добре е формулирана теоретичната основа, целта, задачите и използваната методика. Изследването на

урбанизираните територии е съобразено с нормативните наредби на Р. България. Разгледани са екологичните индикатори на базата на европейските политики за въвеждането им, както и мащаб и генерализация на пространствените данни в ГИС. Разгледани са три подхода за интегриране на дистанционни изследвания и ГИС: пълно, тясно и свободно, съответно с техните предимства и недостатъци, като в изследването е прието свободното интегриране, но не е обоснован изборът. Избрани са екологични индикатори, разработени от европейските институции, разгледан е вход на данните от сателитни и ортофото изображения. Направена е класификация на урбанизираните територии по данни от дистанционни изследвания. Картографиран са промените на урбанизираните територии, като се анализират периодите на промени, вида на териториите и площите. На базата на избрани екологични индикатори се дава оценка за развитието на урбанизираните територии. Направена е средносрочна прогнозна оценка на развитието на урбанизираните територии на Черноморската зона. Тя би подпомогнала управленски решения на местно и регионално ниво.

Научни и проложни проноси: Формулирани за четири теоретико-методологични приноси и четири научно-приложни приноси в дисертацията. Направена е интеграция между дистанционни изследвания, ГИС и екологични индикатори, с която методология може да бъдат направени изследвания и за други територии в страната. Разработена е разширена класификация на урбанизираните територии, подходяща за мониторинг. Не е ясно точно кои от ключовите индикатори са разработка на докторанта, имайки предвид големия брой използвана литература и разработки на Европейски институции. Приемам научно-приложните приноси за лично дело на д-р Вацева.

Основните резултати от дисертацията са намерили приложение в 10 публикации у нас и в чужбина.

Критични бележки и препоръки: Забелязват се неточности в използваната терминология: напр. „резолюция” би било добре да се замени с „разделителна способност”, WGS (world geodetic system) е неправилно определена като географска координатна система и др. Може би това е породено и от отсъствието на терминологичен речник на дисертацията.

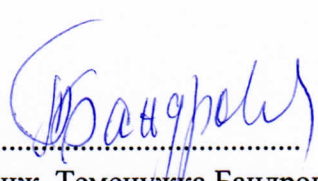
В легендата на приложените карти (Приложение 1) липсва класификация на населените места, която е видна от различния шрифт, използван за тяхното надписване; обектът „път / ж.п. линия” в картата е изобразен чрез линеен знак, а в легендата е даден като площ. Използваните лилави цветове за изобразяването на различни обекти са близки по стойности и това би затруднило читателя на картата. Изборът на координатна система и картна проекция не е обоснован. Не е изяснено какво се има предвид под сгради с голяма

височина. Не са описани какво означава ниска, средна, висока и т.н. концентрация на населението (Фиг. 96); какво означава високи, средни и т.н. загуби на земеделски земи (Фиг. 101), няма индикатор за граница между висока, средна и ниска концентрация на застроени площи, интензивност на земеползването и как са определени те (Фиг. 106, 107).

Липсва публикация по тема от дисертацията в списание с Импакт фактор.

Заклучение: Въпреки критичните бележки, считам, че дисертационният труд е на ниво, даващо право да бъде присъдена научна степен „Доктор на географските науки”. Той отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото приложение. Налични са теоретични и научно-приложни приноси, самостоятелно дело на докторанта доц. Румяна Вацева. Разгледана е достатъчно голям брой литература, извършена е голям по обем работа, направени са множество изводи и заключения, позволявайки използването им в административни и научни институции. Предложената методология може да се използва и за други научни изследвания. Всичко това ме убеждава да предложа на научното жури **положителна оценка на дисертационния труд.**

гр.София, 4 март 2014 г.

Член на научното жури:
проф. д-р инж. Теменужка Бандрова